

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XIX. sed multis purgatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

mini appellato postea inserta est; nec caro sine anima homo, quae post exilium anima cadaver inscribitur. A
 His Hæreticis assensus est Origenes, & post Origenem Anobius libr. 2. adv. Gent. Quid enim sumus homines, inquit, nisi anima corporibus clausæ? & multo post Hugo à Sancto Victore, cum probare vellet toto illo triduo quo Christus jacuit in sepulchro Verbum hominem fuisse: hæc enim ratione utitur, sola anima constare hominem, animæ autem Christi à corpore disjunctæ adhasisse Verbum, Verbum igitur nihilo minus fuisse hominem, quam dum anima corpori esset connexa. Denique opinionem eandem tuitus est proavorum nostrorum memoria Franciscus Georgius Tom. 1. Probl. 26, 27.

Hugo lib. 2.
 De Sacram.
 fidei, par.
 1. cap. 11.

XVII. Credita illa & asserta ab Origene animarum μεταμορφωσις earundem quoque μετεμορφωσεων cur admitteret, causæ fuit, ut diximus: nam cum animas pro peccatorum, virtutumve ratione & modo, vel Angelorum consequi dignitatem, vel crassioribus hominum, Dæmonumve corporibus adnecti, & perpetua utentes arbitrij libertate, iterum iterumque vel recte vel male agere posse crederet, necessaria argumentorum consequentia eo adducebatur, ut animas hominum iterum iterumque subire posse fateretur hominum corpora vel Dæmonum. Atque illa est tam decantata, toties explosa Origenis μεταμορφωσις, quasi dicas, Transincorporatio; quæ & μεταμορφωσις appellari potest, quod reddere queas, Transinanimatio. Pulchrel dogmatis utriusque connexionem vidit Gregorius Nyssenus apud Iustinianum in Epistola ad Menam Patriarcham, & in Origene reprehendit. Quemadmodum autem dupliciter vox ista, μεταμορφωσις, vulgo usurpatur, vel pro transitu animæ ex humano corpore in humanum corpus; vel pro migratione animæ ex humano corpore in plantæ corpus vel pecudis, quam propugnavit Pythagoras, quamque peculiari libello Iamblichus confutavit: ita juxta Origenianam doctrinam distinguenda est migratio animæ ratione prædita à cœlesti, vel humano, vel dæmonico corpore in pecudis corpus, & vicissim; à migratione animæ rationalis quæ corpora inter cœlestia, humana, & Dæmonica, citra belluina, aliave qualibet perficitur. Atque hanc posteriorem tuitum esse Origenem, ut pote ex eius aptam principis, negari non potest. Vnde Anonymus Photij Cod. 117. culpatum eum refert, quod dixerit: ὅτι ἡ πνεύματι φύσιν, ἢ ἢ ἀδὰμ λέω. Servatoris animam, ipsam Adami animam fuisse: quod ita accipio, quæ fuerat Adami animæ, eam in corpus Servatoris multis post sæculis transiisse. Vnde & Theophilus Origenem dixisse ait hominem crebrius mori; quod non aliter intelligo, quam animas sæpenumero è corporibus in corpora transire, & μεταμορφωσιν.

XVIII. Verum priorem quoque μεταμορφωσιν, quæ Pythagorica est, tenuisse illum Verteres multi vociferantur. Crimini id ipsi datum fuisse narrat Pamphilus in Apologia, & sæpe laudatus Anonymus Photij. Hieronymus cujus verba supra recitavimus ex Epist. 59. ad Avit. cap. 1, 2, & 4, & libr. 2. Apolog. adv. Rufin. cap. 4, Origenem incesit erroris ejusdem nomine, quem libro 1. ἀδὲ ἀρχῆς haberi dicit. Loca ipsa Origenis descripsit Iustinianus ad calcem Epistolæ ad Menam, quæ cum in his libris hodie non compareant, verisimile est à Rufino fuisse suppressa. Pepercit nomini Origenis Philastrius, rem ipsam tetigit, atque hoc argumento confutavit, quod anima postquam corpore soluta est, in locum statutum deducatur ab Angelo, ut pro meritis suis exornetur.

XIX. Recte quidem accusationi suæ consuluit Iustinianus, cum Origenis verba ipsa descripsit, quibus absurdum illud & impium dogma continetur; tam frequentibus quippe & apertis testimoniis alibi repudiavit illud Adamantius, & damnavit, vix ut in animum inducere possim, hominem, non iam dico summa florentem eruditione & ingenio, sed non vacordem omnino & insanum, tam repugnantia sibi & contraria uno eodemque ore pronuntiasse. In hoc ipso quippe, quod laudat Iustinianus, opere De principis, libr. 1. cap. ultimo, ita diserit: Illa sane nos nequaquam recipienda censemus, quæ & à quibusdam superfluo vel requiri vel adstrui solent, id est, quod anima in tantum sui decessum veniant, ut nature rationalis ac dignitatis oblite etiam in ordinem irrationabilium animalium, vel bestiarum, vel pecudum devolvantur. Reliqua studio brevitatæ prætermitto, quæ tamen ad rem faciunt. Et libr. 1. De resurrectione, quem locum exhibet Pamphilus: sed sicut, inquit, non est putandum quod animalium corpus accepturus sit peccator, aut volucrum, aut piscium; sic neque Solis, aut Lune, aut Stellarum formam sperandum est accipere eos qui resurgent in gloria: sed exempli causa dicta hæc ab Apostolo sentiendam est, ut designetur per hæc, quod alij pro meritis suis honorabiliores & clariore erant, beatiora quoque habitacula sortituri: aliorum vero indignissimus & abjectissimus pro gestorum scelere erit status, qui etiam in animalibus dignus sit comparari. Quæ si quis à Rufino vel perversa vel inserta causerit, quid adversus illud excipiet è libr. 4. contr. Cell. εἰ δὲ λέω ἐνοήσιας (κάλω) πὶ ἀκόλαστοι φύσιν ἐσ αἰωνία ἰσομύνη ζωῆ, καὶ τί γὰρ φερόντι ἀδὲ τὴν οὐσίαν ἡμῶν, καὶ ἀδὲ τὴν ἀρχὴν ἡμῶν, οὐκ αὖ ἔτι δίκαιοι εἰ ἀθανάτων εἰς θνητὸν ἐργάμενον σῶμα. ἢ καὶ πλάτωνος μεταμορφωσιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλων πᾶν ὑψιλοπέων διωκεῖται. Quod si intellexisset (Cellus) quid sequatur animam in æterna futuram vita, & quid sit sentiendam de ejus substantia & principis, non ita fugillasset immortalem in mortale

A *venientem corpus, non iuxta Platonis μεταστροφῶν, sed iuxta aliam quamdam sublimiorem conem-
plationem. Scripitionis ejusdem contra Celsum libr. 5, Christianos rejicere tradit πιδυροῦ
ἡ ἀρετὴ ψυχῆς καὶ πνευματικῆς καὶ σώματος. Sed asseverantius libr. 8. ἰδὲ μὲν οὖν μὴ τοιαῦτα λέγοντες με-
ταστροφῶν τῆς ψυχῆς, καὶ μεταστροφῶν αὐτῆς μέγεθος ἀλόγων ζώων, ἀλλὰ οὐκ ἐπὶ οὐκίως πιδυροῦ, καὶ
καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ ζώου, καὶ ἡμεῖς μὲν οὖν τῆς αἰσθητικῆς. Nullo modo scilicet dicentes migrationem
anime fieri de corpore in corpus, & descensum ipsius usque ad brutas pecudes; nimirum non ita ut Pytha-
goras, etiam si abstinemus aliquando ab animalibus, ipsorum carnibus non utemur. Et libr. 5. in Epist.
ad Rom. Sed hæc Basilides non advertens de lege naturali debere intelligi ad inceptas & impias fabulas
sermonem Apostolicum traxit in Pythagoricum dogma, idest quod anima in alia atque alia corpora trans-
fundantur, ex hoc Apostoli dicto conatur adstruere. Dixit enim, inquit, Apostolus, quia ego vivebam
sine lege aliquando; & cætera, quæ Lectori diligenti consulenda relinquo. Paulini hujus loci
pravam interpretationem, & ad Pythagoricæ μεταστροφῶν confirmationem accommodatam damnat iterum libr. 6. in Epist. ad Rom. Idem libro De Proverbijs Salomonis, &
Tom. 7. in Matth. (quæ testimonia jacent in Apologia Pamphili) & Tom. 11. in Matth. p.
228, & 259, Scripturam sanctis & Ecclesiasticæ fidei contrariam esse asserit μεταστροφῶν.
Fuse quoque id argumentum prosequitur Tom. 6. in Iohann. p. 104. disquirens an in Iohannis
corpore Elia anima migraverit; eoque etiam copiosius Tom. 13. in Matth. p. 303,
304, & sequentibus, eandem ventilans quæstionem, hac ratione μεταστροφῶν oppu-
gnat, mundum nusquam interituro, si animæ propter peccata corpora subeant: id enim
si sit, cum semper pro arbitrij sui libertate peccare possint animæ, semper corpora subitu-
ras; semper igitur ad futura corpora; mundum ergo nunquam perituro: quod si pro-
deuntibus sæculis animæ subinde aliqua peccato immunes, corporeis vinculis amplius
non egent, post diuturnum annorum curriculum, imminuto magis magisque animarum
numero, ad perpaucas animas redactum iri mundum; quibus perfectionem consecutis, de-
situram tandem, præ animarum quæ corpora subeant inopia; quod refragatur Scripturæ
docenti plurimos in mundo futuros mortales, cum Filius hominis adveniet. Pari utitur
ratiocinatione Homil. 2. in Cantic. Cant. Nunc æquus Lector existimet, tot tamque claris
testimonijs μεταστροφῶν obtendentibus majorne adhibenda sit fides, an jis quæ allegant
Hieronymus & Iustinianus eandem adstruentibus.*

B *Veruntamen alijs quoque præsidij Adamantij causam fulcire possumus, velut ea sunt
quæ nobis Pamphilus submisit, verba hæc Origeni falso adscripta fuisse dicens, quæ
non ex sua, sed ex adversarij persona protulerat, & dissertationem præterea suam his ver-
bis conclusisse: Sed hæc quantum ad nos pertinet, non sunt dogmata, sed discussioni gratia dicta sunt,
& abiciantur. Pro eo autem solo dicta sunt, ne videatur questio mota non esse discussa. Quæ repetit
etiam Hieronymus & agnoscit Epist. 59. ad Avit. cap. 1. Prodest illud insuper ad defensionem
Origenis, quod scriptum ab eo est Tom. 11. in Matth. p. 259, admittendam μεταστροφῶν,
si per eam anima ita intelligatur mutari & converti, ut vel depravatis moribus, &
voluntate, non natura pecudi similis evadat; vel virtutibus ac pietate rursus rationis
compos fieri videatur. Eadem inest sententia loco alteri è libro De Proverbijs Salomonis,
quem Pamphilus Apologia suæ intexuit. Id puncto suo & assensu comprobatur Philastrius
Har. 120. Quod ipsum prolixius & elegantius ediderit Gregorius Nyssenus in commemo-
rata superius disputatione, quam Epistola suæ ad Menam Iustinianus inseruit. Nec ali-
ter de hac Metemorphatosi, qua animæ in belluarum corpora transfire dicuntur, sensisse Ori-
genem eo mihi fit verisimilius, quod hæc ipsa fuit Platoniorum nonnullorum Metem-
psychosis. Audorem damus Nemesium, cap. 2. ἐπιπέτῃ ὁ δὲ, inquit, πλάτων τις μὲν ἑμι-
κας, καὶ ὄρνιθας, καὶ ἀρπακτικὰς ψυχὰς, λύκων ἔλεοντων σώματα μεταστροφῶν. τὰς δὲ ἀκόλα-
σίας ἡρώλιμους ὄντων καὶ τῶν ζώων ἀνελαμβάνειν σώματα, οἱ μὲν κρείως ἴκυσται τοῖς λέοντας καὶ τοῖς
λύκοις, καὶ τοῖς ὄνεις. οἱ δὲ προσωτέρω ἑαυτὸν εἰρηκίνας διέγρυσσε, τὰ ἕτη δὲ τῶν ζώων περιεπαύοντα. Et
mox: ἰαμβλίου δὲ τὸ ἐναντίας οὗτοι δρῶντες, κατ' εἶδος τῶν ζώων ψυχῆς εἶδος τῆς λέοντος, ἴσθιν εἶδη
ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους καὶ μεταστροφῶν γινόντων; ἀλλὰ δὲ τῶν ζώων εἰς ζῶα, καὶ δὲ ἀνθρώπων εἰς ἀν-
θρώπους; καὶ μοι δοκεῖ μάλλον εἶναι ἵνα τοῖς καλῶς κατηχημένοις μὴ μόνον τὸ πλάτωνος γινώσκουσιν,
ἀλλὰ καὶ τὸ ἀληθὲς ὡς τῆς. Cum enim dixerit Plato iracundas, & furiosas, & rapaces animas, luporum
& leonum corpora induere, quæ vero intemperanter vixissent, asinorum, aut aliorum ejusmodi corpora
assumere; nonnulli propterea intellexerunt leones, & λύκους, & ἄσινους: alij vero figurate hæc ipsum dicitur
judicant, mores per animalia indicantem. Et mox: Iamblichus vero his contrariam decurrens viam,
pro animalium specie, animæ speciem esse dicit, species nimirum differere. Ab eo ergo scriptus est liber
singularis ita inscriptus: Migrationes animarum non fieri ex hominibus in bruta, neque à brutis anima-
libus in homines; sed ab animalibus in animalia, & ab hominibus in homines. Ac mihi videtur ille
præ reliquis optime affectus non Platonis sententiam modo, sed & ipsam veritatem.*

XX. Animarum itaque πρὸς τὸν Platonem accepisset Origenes, ipsarum quo-

